

“ZINĀŠANAS. RADĪŠANA. PĀRMAIŅAS”: EKSPERTU DISKUSIJU APKOPOJUMS

I DISKUSIJA “ZINĀŠANAS”

Dalībnieki: prof. Žaneta Ozoliņa, Agita Kalviņa, Valsts Administrācijas skolas vadītāja un Viesturs Lieģis, “Amrop” partneris

Diskusijas jautājums: Kā motivēt jau izglītību ieguvušos profesionāļus turpināt mācīties un vairot prasmes?

Viesturs Lieģis: “Latvijai ar mazo ekonomiku ir jādomā par ekspertu nišas atrašanu lielajā, globālajā ķēdē. Svarīgas arī “multifasetu” kompetences, zināšanas un pieredze vairākās jomās, lai izdomātu jaunu, “out of the box” jeb netradicionālu biznesa modeli neatkarīgi no jomas, kurā strādā. Par neatņemamu prasību kļuvušas arī digitālās kompetences, kuru pārzināšana ir būtisks rīks ceļā uz sasniegumiem.”

Prof. Žaneta Ozoliņa: “Pirmkārt, tā ir zinātkāre un interese. Otrkārt, daļa ierēdņu jūtas komfortabli esošajā ierēdniecības čaulā, tādēļ tur regulāra konkurence būtu motivācija. Piemēram, jaunajiem darbiniekiem ir degsme acīs. Un vadītājiem ir iespēja veicināt šo pozitīvo konkurenci.”

Agita Kalviņa: “Šajā jautājumā ir vairāki aspekti. Pirmkārt, vadītājs, kurš darbinieku sūta uz mācībām, un arī paša darbinieka viedums, emocionālā inteliģence un redzējums zināšanu pielietojumam. Otrkārt, tā ir konkurence. Treškārt, aktīva nepieciešamība iesaistīties, demonstrēt esošās un apgūt trūkstošās zināšanas.”

Viesturs Lieģis: “Pasaulē šobrīd ir konservatīvo spēku recidīvs un bailes no pārmaiņām, arī – tehnoloģiskajām pārmaiņām. Tas sola sīvu cīņu, jo bailes liek turēties pretim pārmaiņām. Bet bailes var būt arī motivators. Piemēram, Igaunijas IKT sektorā vairāk nekā 50% strādājošo nav augstākās izglītības. Tas nozīmē, ka bailes un pasaules notikumi parādīs, kāpēc nepieciešams mācīties un vairot prasmes.”

Jautājums no auditorijas: Ir daudz diskusiju, ka valsts pārvalde kalpo sabiedrībai, tomēr valsts pārvaldei arī nepieciešami savi advokāti. Kā sabiedrība uztver valsts pārvaldi? Un kas mums ir valsts pārvalde? Un otrs jautājums par bailu faktoru jeb neuzticēšanos. Kā pāriet uz pozitīvisma pusi?

Arnis Kaktiņš, SKDS direktors: “Lielākā daļa sabiedrības nav vienotas izpratnes, kas ir valsts pārvalde. Pētījumi rāda, ka vienā gadījumā sabiedrība valsts pārvaldi vērtē negatīvi, bet, paskatoties no citiem leņķiem, pieredze tiek vērtēta kā pozitīva. Tādēļ šis ir sarežģīts vienādojums. Atbilde uz otro jautājumu – biedēšana nepalīdz. Bailes un konkurence ir dzinuli, bet problēma ir tā, ka straujā tehnoloģiju attīstība ievērojami veicina stresu.”

Prof. Žaneta Ozoliņa: “Bailes un konkurence nav viens un tas pats. Publiskā pārvalde nevar būt mīlēta, ja tās naratīvs atšķiras no sabiedrības naratīva. Piemēram, Somijā izglītības reformu virza skolotāji. Vai Latvijā tas būtu iespējams?”

Viesturs Lieģis: “Problēma ir politiskajā sistēmā. Proti, mūsu sabiedrības politiskā aktivitāte ir viena no zemākajām Eiropā. Un šī attieksme pret politiķiem tiek projicēta uz valsts pārvaldi.”

II DISKUSIJA “RADĪŠANA”

Dalībnieki: Jānis Endziņš, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras valdes priekšsēdētājs un Rūdolfs Strēlis, Latvijas Mobilā Telefona inovāciju projektu vadītājs

Diskusijas jautājums: Kas ir dzinējspēks pārmaiņām?

Jānis Endziņš: “Krīze ir dzinējspēks un lieliska iespēja inovāciju radīšanai.”

Rūdolfs Strēlis: “Tas ir dzinulis, kas liek palikt konkurētspējīgam ierobežotu resursu apstākļos. Dzinējspēks ir ierobežoti resursi apvienojumā ar vēlmi augt. Būtiska ir arī paaudžu vieta ekonomikā un zināšanas dažādiem vecumposmiem. Ir svarīgi saprast, kā iesaistīt un izmantot šīs zināšanas, lai bailes nav vienīgais motivators.”

Jānis Endziņš: “Spēja iesaistīties un labas komunikācijas prasmes ir vērtīgi instrumenti pārmaiņu veidošanā.”

Diskusijas jautājums: Kas ir formula, lai inovācijas un pārmaiņas ir ilgtspējīgas?

Rūdolfs Strēlis: “Ir jāizvērtē, kas ir tas labais, kas līdz šim, vēsturiski ir paveikts. Tā ir māksla – saglabāt atrasto, esošo vērtību un pievienot tai 15-20% inovāciju. Proti, ir svarīgi saprast, kas ir tie resursi, ko izmantojam, vienlaikus saglabājot cieņu pret jau esošo mantojumu.”

Jānis Endziņš: “Manā skatījumā, formula ir iziešana no komforta zonas. Bet svarīgi ir gan spēt iziet no komforta zonas, gan tajā atkal atgriezties.”

III DISKUSIJA “PĀRMAIŅAS”

Dalībnieki: Anita Gaile, vadības un pārmaiņu konsultante un Andris Balodis, “Forceo” partneris un vadošais konsultants

Diskusijas jautājums: Kas būtu veiksmīgi īstenotu pārmaiņu rezultāts valsts pārvaldē?

Anita Gaile: “Veiksmīgu pārmaiņu rezultātā kļūst vieglāk strādāt, veidojas kopīgi mērķi un intereses.”

Andris Balodis: “Veiksmīgas pārmaiņas ir kā ceļa karte, pēc kuras vadīties. Tas rada mazāku iekšējo berzi un veicina lielāku efektivitāti.”

Diskusijas jautājums: Kā kļūdās saredzēt iespējas? Un cik daudz var eksperimentēt ar kļūdām?

Anita Gaile: “Neiecietība pret ierēdņu kļūdām un perfekcionisms ir Padomju laiku mantojums. Tikai mašīnas strādā bez kļūdām. Ir jāapzinās ierēdņu cilvēciskā puse, jo, kā rāda SKDS pētījuma rezultāti, iedzīvotāji novērtē cilvēcīgo, laipno attieksmi.”

Andris Balodis: “Pieņemot lēmumus sabiedrības labā, kļūdas ir iespējamās, un par tām nākas maksāt. Bet organizācijā tas ir iekšējās kultūras jautājums – vai katrai kļūdai ir uzvārds.”